

УДК 811.162.1

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/70-1-28>

Лідія БАРАНОВСЬКА,

orcid.org/0000-0002-1912-9029

*асистент кафедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології
Донецького національного університету імені Василя Стуса
(Вінниця, Україна) Lidia100.vin@gmail.com*

ГРЕЦИЗМИ-КОМПОЗИТИ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА ПОЛЬСЬКІЙ МОВАХ

*Мови розвиваються та збагачують свій лексичний запас за допомогою запозичень з інших мов. Запозичення репрезентують зв'язки між різними мовами, простежування яких допомагає ці мови не лише зіставляти, а й освоювати. Грецька мова мала великий вплив на розвиток слов'янських мов. Грецизми є невіддільною частиною як польськомовної, так і українськомовної картини світу. У статті підкреслено історичний процес інтеграції мов, зокрема слов'янських, а також тенденція до інтернаціоналізації, спричинені міжмовними контактами та процесами глобалізації, проаналізовано спільні, поширені в польській та українській мовах, композиції з грецькими морфемами. У словнику-джерелі було зафіксовано 150 спільних для польської та української мов композицій хоча б з однією грецькою морфемою. Найчисельнішими морфемами, які входять до складу композицій як друга частина, виявилися грецькі та латинські. Виявлено й такі композиції, що складаються більше ніж з двох морфем (10 лексичних одиниць), а також ті, які не існують окремо без першої морфemi (26 лексичних одиниць). На матеріалі композицій зі спільною семантикою визначено частку морфем грецького походження, серед яких найбільше з першою морфемою *anty-* (27), *auto-* (23), *bio-* (22). На морфологічному рівні серед запозичених композицій зустрічається трансформація, коли морфема повністю замінюється рідним елементом (4 лексичні одиниці). Переважно композиції були запозичені в оригінальній фонетичній формі. У статті вказано на можливість подальшого використання композицій як лінгводидактичного матеріалу під час вивчення польської як другої іноземної мови у закладах вищої освіти, зокрема у студіюваннях із лексикології, зіставного мовознавства, прикладної лінгвістики й лінгводидактики. Запозичення мають міжнародний характер, вони становлять значну частину лексичного ресурсу польської мови та можуть бути корисними для засвоєння польської мови іноземцями. Ознайомлення з ними полегшує розуміння іноземної мови, пришвидшує засвоєння нової лексики, мотивує до подальшого навчання тощо.*

Ключові слова: грецизми, запозичення, словотворення, іноземні словотвірні одиниці, етимологія, зіставне мовознавство.

Lidiia BARANOVSKA,

orcid.org/0000-0002-1912-9029

*Assistant at the Department of General and Applied Linguistics and Slavonic Philology
Vasyl' Stus Donetsk National University
(Vinnytsia, Ukraine) Lidia100.vin@gmail.com*

COMPOSITE GREEKISMS IN UKRAINIAN AND THE POLISH LANGUAGE

*Languages develop and enrich their vocabulary with the help of borrowings from other languages. Borrowings represent connections between different languages, the tracing of which helps not only to compare but also to master these languages. The Greek language had a significant influence on the development of Slavic languages. Greekisms are an integral part of both the Polish-speaking and the Ukrainian-speaking worlds picture. The article emphasizes the historical process of language integration, particularly in Slavic languages, as well as the tendency toward internationalization caused by interlanguage contacts and globalization processes, and analyzes common composites with Greek morphemes common in Polish and Ukrainian languages. In the source dictionary 150 composites with at least one Greek morpheme common to the Polish and Ukrainian languages were recorded. Greek and Latin turned out to be the most numerous morphemes that make up the composites as the second part. Such composites consisting of more than two morphemes (10 lexical unit), as well as those that do not exist separately without the first morpheme (26 lexical unit), were also found. On the material of composites with common semantics, the share of morphemes of Greek origin was determined, among which the largest number with the first morpheme *anty-* (27), *auto-* (23), *bio-* (22). At the morphological level, a transformation occurs among borrowed composites when a morpheme is completely replaced by a native element (4 lexical unit). Mostly composites were borrowed in the original phonetic. The article points out the possibility of further use of composites as linguistic didactic material during the study of Polish as a second foreign language in institutions of higher education, in particular in studies in lexicology, comparative linguistics, applied linguistics and linguistic didactics. Borrowings are international in nature, they constitute a significant part of the lexical resource of the Polish language and can be*

useful for learning the Polish language by foreigners. Acquaintance with them facilitates the understanding of a foreign language, accelerates the assimilation of new vocabulary, motivates further study, etc.

Key words: *Greekisms, borrowings, word formation, foreign word-forming units, etymology, comparative linguistics.*

Постановка проблеми. Мови постійно розвиваються та збагачуються шляхом запозичень з інших мов. Дослідження композитів, запозичених з грецької мови, спричинено їх величезною роллю у виникненні слов'янських мов. Матеріал дослідження становлять 150 запозичень-композитів хоча б з однією грецькою морфемою, які зустрічаються як в польській, так і в українській мовах, зафіксовані в *Wielkim słowniku wyrazów obcych i trudnych* (Markowski et al., 2003), виданому у Варшаві у 2003 р. З метою порівняння композитів зі спільною семантикою використовувався Етимологічний словник української мови в 7 томах під ред. О. С. Мельничука та ін. (Мельничук та ін., 1982). Актуальність статті зумовлена доцільністю використання багатьох апріорі зрозумілих в обох мовах лексичних одиниць під час вивчення польської мови як іноземної.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблема тика іншомовних запозичень у польській мові – тема не нова, нею займалися як польські вчені: М. Банько, А. Марковський, В. Копалінський, А. Фаловський, Б. Вальчак, так і українські: О. Пономарів, Г. Півторак та ін. Натомість лінгводидактичному опису спільних для польської та української мов запозичень-композитів грецького походження досі приділялося замало уваги. Питання лексичних запозичень є одним із найбільш актуальних в українській та польській лексикології.

Мета статті полягає у визначенні частки й дослідженні значення композитів зі спільною семантикою грецького походження в сучасних польській та українській мовах. Успішна реалізація мети передбачає вирішення таких завдань: 1) виокремити композити з грецькими морфемами зі спільним семантичним значенням в сучасних польській та українській мовах; 2) проаналізувати етимологію композитів; 3) встановити кількісну частку композитів з грецькими та іншими морфемами; 4) пояснити доцільність їх використання у процесі викладання польської мови.

Виклад основного матеріалу. Протягом останніх років спостерігається підвищений інтерес до вивчення польської мови. Цьому сприяє етнічна близькість та спорідненість мов – польської та української.

Вплив грецької мови на культуру країн з родини індоєвропейських мов на певному історичному

етапі є беззаперечним. Давньогрецька була основою наукового світогляду та відіграла в польській та українській мовах величезну роль у створенні наукової картини світу. Під час вивчення польської мови здається доречним використання в глоттодидактиці запозичених з грецької мови композитів, спільних як для української, так і для польської мови, у зв'язку з їх зрозумілістю для тих, хто вивчає польську мову як іноземну. У науковій літературі маємо наступні тлумачення визначення лексеми «композит»: «Композит (італ. *composito* – змішаний від лат. *compositio* – складання, розташування) – те саме, що складне слово. Композит – складне слово, якому властивий особливий тип словотвірного значення, що притаманне загалом усім словам зі складною мотиваційною базою: це поєднувальне значення» (Загнітко, 2012, 2: 63–64). У цій статті проаналізуємо композити, спільні для української та польської мов, які розпочинаються з грецьких морфем. «Морфема (давньогрецьк. *μορφή* (*morphē*) – вигляд, форма) / Одиниця морфемна (прикм. від ім. морфема) – мінімальна (елементарна) значуща двобічна одиниця мови, що виділяється в мові, тобто одиниця, що має план вираження і план змісту і яка не членується на простіші одиниці такого самого роду» (Загнітко, 2012, 2: 265).

У словнику, який містить 16 000 статей, було зафіксовано 150 спільних для польської та української мов композитів грецького походження хоча б з однією грецькою морфемою, що становить приблизно 0,9% загального словникового запасу. Найбільш розповсюдженими грецькими морфемами є: *aero-* (аеро-), *anti-* (анти-), *archi-* (архі-), *astro-* (астро), *auto-* (авто-), *bio-* (біо-), *hyper-* (гіпер-), *makro-* (макро-), *mega-* (мега-), *micro-* (мікро), *mono-* (моно-), *neo-* (нео-), *para-* (пара-), *pseudo-* (псевдо-). Рідше зустрічаються: *agro-*, *amfi-*, *antro-*, *geo-*, *hydro-*, *hypo-*, *demo-*, які мають вужче значення й у даній статті розглядатися не будуть. Композити подаються згідно із написанням у словнику-джерелі, а не у грецькому варіанті. У «*Wielkim słowniku wyrazów obcych i trudnych* (Markowski et al. 2003)» зустрічаються наступні композити з грецькими морфемами:

AERO-/аеро- від грец. *aero* – морфема складених лексем зі значенням 'повітря', що вказує на те, що їх значення пов'язане з повітрям або польотом, наприклад, аеродинаміка, аероклуб

AEROBUS/аеробус, утворене з: аеро- і елемента -bus, виділеного з лат. *omnibus* ‘для всіх’, від *omnis* ‘весь’, походження якого неясне;

AERODYNAMIKA/аеродинаміка, утворене з: аеро- і *dynamika* від грец. *δυναμικός* ‘сильний, могутній’, що походить від *δύναμις* ‘сила, здатність’;

AEROKLUB/аероклуб, утворене з: аеро- і англ. *club (clubbe)* ‘дрюк, палиця; клуб, товариство’;

AEROPLAN/аероплан, фр. *aeroplane* від грец. аеро- ‘повітря’ і *plan*; фр. *planer* ‘літати’;

AEROZOL/аерозоль, нім. *Aerosol*, утворене з: аеро- і лат. *sol(ution)* ‘розсіювання’.

ANTY-/анти- від грец. *anti* ‘проти’

ANTYBIOTYK/антибіотик, англ. *antibiotic* від грец. *anti-* ‘проти’ та грец. *biotikós* ‘життєздатний’;

ANTYFASZYSTA/антифашист, утворене з: *anti-* і лексеми іт. *fascismo*, пов’язане з іт. *fascio* ‘пучок; політична група, організація’;

ANTYCZĄSTKA/античастинка утворене з: *anti-* і лексеми *częśćka* ‘частина’ від прасл. *čestь*;

ANTYDOPING/антидопінг утворене з: *anti-* і англ. лексеми *doping* ‘підмішування; вживання допінгу’, від *dope* ‘мастило’;

ANTYDUMPING/антидемпінг утворене з: *anti-* і англ. *dumping* ‘скидання’;

ANTYESTETYKA/антиестетика утворене з: *anti-* і лексеми *estetyka* від гр. *aisthētikós* ‘сприймається почуттями’ при наявному вже на той час фр. *esthétique* ‘естетика’;

ANTYFEMINIZM/антифемінізм утворене з: *anti-* і лексеми *feminizm* від лат. *fēmina* ‘жінка’;

ANTYGEN/антиген, англ. *antigen* утворене з: *anti-* і грец. *gēnos* ‘рід’;

ANTYKLERYKAŁ/антиклерикал утворене з: *anti-* і лат. *clēricālis* ‘духовний, церковний’;

ANTYKOLONIALIZM/антиколоніалізм утворене з: *anti-* і лексеми утвореної від лат. *colonia* ‘поселення громадян якоїсь держави на чужих землях; земельна власність’;

ANTYKOMUNIZM/антикомунізм утворене з: *anti-* і лексеми *komunizm* від лат. *commūnis* ‘спільний, загальний; звичайний’;

ANTYKOROZJA/антикорозія утворене з: *anti-* і лексеми *korozja* від лат. *corrōsio* ‘роз’їдання’;

ANTYKORUPCJA/антикорупція утворене з: *anti-* і лексеми: *korupcja* від лат. *corruptio* ‘підкуп; занепад; корупція; розклад’;

ANTYKULTURA/антикультура див. контр-культура *anti-* і лексеми *kultura* від лат. *cultūra* ‘обробіток, догляд; землеробство’;

ANTYMAFIA/антимафія утворене з: *anti-* і лексеми *mafia* від іт. *maffia* ‘таємна організація’;

ANTYMATERIA/антиматерія утворене з: *anti-* і лат. *māteria* ‘матерія, речовина’;

ANTYPATIA/антипатія, фр. *antipathie* утворене з: *anti-* і грец. *pátheia* ‘пристрасть, огида’;

ANTYTERROR/антитерор утворене з: *anti-* і лат. *terror* ‘страх, жах’, пов’язаного з *terreo*, -ēre ‘лякати’;

ANTYPOD/антипод від грец. *antipodes* утвореного з: *anti-* – проти й *ποδος* ‘протилежна нога, протилежність’;

ANTYRADAR/антирадар утворене з: утворене з: *anti-* і *radar* – англ. літерної аббревіатури *ra(dio) d(etecting) a(nd) r(anging)*;

ANTYSEMITYZM/антисемітизм утворене з: *anti-* і лексеми *semityzm*; семіти – група народів, що належать до семітської мовної родини, від гебр. *šēm*;

ANTYSEPTYK/антисептик, англ. *antiseptic* утворене з: *anti-* і грец. лексеми *sēptikós* ‘що викликає гниття’;

ANTYSTATYK/антистатик, калька англ. *antistatic* утворене з: *anti-* і *statyk* від грец. *στατική* ‘вчення про вагу, статика’, пов’язаного з *statikós* ‘який уміє зважувати; який зупиняє’;

ANTYTEZA/антитеза, грец. *antíthesis* ‘протиставлення’ утворене з: *anti-* і лексеми гр. *θέσις* ‘теза’, пов’язаної з дієсловом *τίθημι* ‘ставлю, кладу’;

ANTYTOKSYNA/антитоксин, англ. *antitoxin* утворене з: *anti-* і грец. *toksikón* ‘отруйний’; лат. *toxicum* ‘отрута’;

ANTYUTOPIA/антиутопія, фр. *utopie* утворене з: *anti-*, частки *ουί* ‘ні’ та іменника *τόπος* ‘місце’ (букв. ‘місце, якого немає’ для позначення вигаданого острова, на якому був побудований ідеальний суспільний лад);

ANTYWIRUS/антивірус утворене з: *anti-* і лат. *vīrus* ‘в’язка рідини, слиз, сік, отрута’, споріднене з грец. *ιός* ‘отрута’.

ASTRO-/астро – морфема від грец. *ástron* ‘зірка’, додається до іменників та прикметників, яка означає, що їх значення пов’язане із зірками, небесними тілами або космічним простором, наприклад астрофізика, астрологічний, астронавт

ASTROBIOLOGIA (KOSMOBIOLOGIA, EGZOBIOLOGIA)/астробіологія (космобіологія, екзобіологія) утворене з: *astro-* і *biologia* від гр. *βίος* ‘життя’ і *λόγος* ‘слово, вчення’;

ASTROFIZYKA/астрофізика утворене з: *astro-* і грец. лексеми *physiké* ‘природознавство’ букв. ‘природнична наука’; лат. *physica* ‘наука про природу’;

ASTROLOGIA/астрологія від грец. *astrología* ‘наука про зірки’ утворене з основи іменника *ἄστρον* ‘зірка’ і компонента -λογία, пов’язаного з *λόγος* ‘слово, вчення’;

ASTRONAUTYKA/астронавтика інакше: космонавтика, фр. *Astronautique*, англ. *astronautics* утворено з основ грец. *ἄστρον* ‘зірка’ і *ναυτική* ‘плавання’;

ASTRONAWIGACJA/астронавігація утворене з: *astro-* і лат. лексеми навігація *navigatio* ‘судноплавство’, пов’язаної з *navigo* ‘пливу на судні’, утвореним з основ іменника *navis* ‘судно» і дієслова *ago* ‘жену, веду’;

ASTRONOMIA/астрономія ‘наука про зірки, закон зірок’, грец. *ἀστρονομία* складається з основ іменників *ἄστρον* ‘зірка’ і *νόμος* ‘закон’.

IAUTO-/авто – морфема від грец. *αὐτός* ‘сам’, що означає, що те, про що говорить наступна частина слова, відноситься до людини, якої стосується дія; зроблене самим собою, наприклад автобіографія, автопортрет. Поєднується з іменниками, також можуть утворюватися відповідні прикметники, наприклад автобіографічний.

ПАУТО-/авто – морфема зі значенням ‘автомобіль’ скорочене від фр. *automobile*, що з’єднується з іменниками, наприклад: автосигналізація, автомеханік, автомийка.

AUTOALARM/автосигналізація утворене з: II *auto-* і лексеми *alarm* ‘сигналізація’, нім. *Alarm* ‘тривога’, фр. *alarme* походять від іт. *all’arme* ‘до зброї’;

AUTOBIOGRAFIA/автобіографія утворене з: I *auto-* і грец. лексеми *biographia*, фр. *biographie* ‘біографія, опис життя’ утворене з грецьких слів *βίος* ‘життя’ і *γράφω* ‘пишу’;

AUTOENZURA/автоцензура утворене з: I *auto-* і лат. лексеми *censura* ‘посада цензора; суворі критика’;

AUTOCROSS (AUTOKROSS)/автокрос утворене з: II *auto-* і англ. лексеми *cross racing* (*cross- / country race*) ‘біг по перетнутій місцевості’ від англ. *cross* ‘хрест’;

AUTOCHTON/автохтон від грец. *αὐτόχθον* ‘рідний, тубілець’ утворене з: I *auto-* і *chthón* ‘земля’;

AUTOGRAF/автограф, грец. *αὐτόγραφος*, фр. *autographe* ‘написано своєю рукою’ утворене з від грец. *αὐτός* ‘сам’ і *grapho* ‘пишу’;

AUTOIRONIA/автоіронія утворене з: I *auto-* і грец. лексеми *ειρωνεία* ‘удаване незнання; іронія’; лат. *īronīa* ‘приховане глузування’;

AUTOKEFALIA/автокефалія від грец. *autokephalia* утворене від I *auto-* ‘сам’ і *kephale* ‘голова’;

AUTOKRACJA/автократія грец. *αὐτοκράτεια* ‘самодержавство, абсолютна влада’, *autokrates* ‘самодержець’;

AUTOMATYCZNA SEKRETARKA/автовідповідач словосполучення утворене з грец. лексеми *αὐτόματος* ‘самозарядний’ і лат. *secretarius* ‘довірена особа’; натомість в українській мові ‘відповідач’ від прасл. *věděti* ‘знати’;

AUTOMOBILKLUB/автоклуб утворене з: II *auto-* і лат. *mobilis* ‘рухливий’ та англ. *club* (*clubbe*) ‘дрюк, палиця; клуб, товариство’;

AUTORYTET/авторитет утворене з: I *auto-* і лат. лексеми *auctoritās, auctoritātis* ‘влада, вплив, воля’, утвореного від *auctor* ‘творець, захисник, радник’;

AUTOMOBIL/автомобіль, фр. *automobile* утворене: II *auto-* і лат. *mobilis* ‘рухливий’ за аналогією до фр. *locomobile* ‘рухомий’;

AUTONOMIA/автономія грец. *αὐτονομία* ‘самостійність, незалежність, самоврядування’ складається з основ грец. слів *αὐτός* ‘сам’ і *νόμος* ‘закон’;

AUTOPILOT/автопілот, англ. *autopilot* від *auto(matic) pilot* – запозичення від фр. *pilote* ‘лоцман, керманіч, пілот, льотчик’; гіпотет. від грец. *πηδότης* ‘рульовий, керманіч’ зводиться до грец. *πηδόν* ‘лопата весла, весло’;

AUTOPIRET/автопортрет утворене з: I *auto-* і фр. лексеми *portrait* ‘портрет, зображення’ від лат. *prōtrahere* ‘витягати, протягати; виявляти; тягти’;

AUTOPSJA/аутопсія грец. *αὐτοψία* ‘побачити своїми очима, зробити видимим’ утворене з: грец. *αὐτός* ‘сам’ і *opsis* ‘бачення’;

AUTOREFERAT/автореферат, нім. *Referat* від лат. *referat*, буквально ‘він доповідь’, особової форми лат. дієслова *refero, referre* ‘нести назад; переказувати, повідомляти, доповідати’, утвореного за допомогою префікса *re-* та *fero, ferre* ‘носити, доносити’, спорідненого з грец. *φέρω* ‘принести’;

AUTOREFLEKSJA/авторефлексія утворене з: I *auto-* і лат. лексеми *reflexus (reflexio)* ‘відображення’;

AUTOREGULACJA/авторегуляція утворене з: I *auto-* і лат. лексеми *regulo* ‘упорядковую’, *regulare* ‘направляти, упорядковувати’ від *regula* ‘лінійка, мірка; правило’;

AUTOSERWIS/автосервіс утворене з: II *auto-* і запозичення з фр. *service* ‘обслуговування, служба’;

AUTOSTRADA/автострада від іт. *autostrada*, утворене з: II *auto-* і іт. *strada* ‘дорога, шосе’;

AUTOSUGESTIA/автосугестія утворене з: I *auto-* і лат. лексеми *suggestiō* ‘спонукати; радити, нагадувати’, пов’язаного з дієсловом *suggerere* ‘навчати, навіювати, доставляти; постачати’;

AUTOTROFIZM або **SAMOŻYWNOSĆ**/авто-трофізм ‘самоїдство’ утворене з грец. *αὐτός* ‘сам’ та *τροφή* ‘їжа, харчування’.

БИО-/біо – морфема складних слів, що вказує на зв'язок з життям, з життєвими процесами, а також з біологією того, про що говорить друга частина композиту, наприклад, біоритм, біосфера від грец. *bios* ‘життя’)

БИОСЕНОЗА/біоценоз, англ. *biocoenosis* утворене з: біо- і грец. *koinosis* ‘розділений з кимось, спільний’;

БИОДЕГРАДАЦІЯ/біодеградація утворене з: біо- і лат. *degradatio* ‘зниження’;

БИОЕНЕРГОТЕРАПІЯ/біоенерготерапія утворене з: біо- та грец. лексем *energeia* ‘дія’ і *therapeia* ‘догляд, допомога, лікування’;

БИОГАЗ/біогаз утворене з: біо- і фр. *gaz* ‘газ’;

БИОГЕНЕЗА/біогенез утворене з: біо- і грец. *gēnesis* ‘утворення, походження’;

БИОГРАФІЯ, БИОГРАФ/біографія ‘опис життя’ / біограф утворене з: біо- і грец. *graphó* ‘я пишу’;

БИОКАТАЛИЗАТОР/біокатализатор утворене з: біо- і каталізатор від англ. *catalysis* ‘каталіз’;

БИОКЛІМАТ (ЕКОКЛІМАТ)/біоклімат, екоклімат утворене з: біо- і грец. лексеми *κλίμα* ‘небосхил, небесна сфера; зона, сторона світу’;

БИОКОСМЕТИК/біокосметика утворене з: біо- і фр. *cosmétique* ‘косметика’;

БИОМЕТЕОРОЛОГІЯ/біометеорологія утворене з: біо- і грец. *μετεωρολογία* ‘наука про небесні явища’, яке складається з основ прикметника *μετέωρος* ‘небесний’ та іменника *λόγος* ‘слово, вчення’;

БИОНИКА/біоніка від англ. *bionics, bionic* утворене з: біо- і лексеми *elektronika* від грец. *ἤλεκτρον* (-орос) ‘блискучий’;

БИОПАЛИВО/біопаливо утворене з: біо- і лексеми *паливо*, походження якого не зовсім ясне; можливо, результат контамінації прасл. *nálka* або *опілки* й *опал*;

БИОПІЕРВІАСТЕК/біоелемент утворене з: біо- і прасл. *pěvĕst* ‘той, який знаходиться на самому початку, перший’; натомість в українській мові від лат. *elementum* ‘елемент; літера’;

БИОПОЛЕ/біополе утворене з: біо- і прасл. *polje* ‘відкрите місце, простір; рівнина, поле’;

БИОПРАД/біопотік утворене з: біо- і прасл. *prōdъ* ‘швидкий біг, потік води’; в укр. мові від прасл. *strumy/strumę* (род. в. *strumene*) ‘струмок; потік, течія’;

БИОПРЕПАРАТ/біопрепарат, запозичено з латинської мови, очевидно, через німецьку (нім. *Präparát*); утворене з: біо- і лат. *praeparātus*

‘виготовлений’ пов'язане з дієсловом *praeparo* ‘готую’, утвореним за допомогою префікса *pra-* ‘перед’ і *paro* ‘готую’;

БИОПСІЯ/біопсія, від фр. *biopsie* утворене з: біо- і грец. *opsis* ‘огляд’;

БИОРІТМ/біоритм утворене з: біо- і грец. *rhythmos* ‘ритм, такт’;

БИОСФЕРА/біосфера, екосфера, утворене з: біо- (еко-) і лексеми *sfera* від грец. *σφαῖρα* ‘м'яч; куля’;

БИОСИНТЕЗА/біосинтез утворене з: біо- і лексеми *synteza* від грец. *σύνθεσις* ‘з'єднання, сполучення’;

БИОТЕХНОЛОГІЯ/біотехнологія, утворене з: біо- і лексеми *technologia*, утвореного з основ гр. *τεχνο-*, похідного від *τέχνη* ‘мистецтво, майстерність, уміння’ і *-λογία*, пов'язаного з *λόγος* ‘слово, вчення’;

БИОТЕРАПІЯ, БИОТЕРАПЕУТА/біотерапія, біотерапевт утворене з: біо- і грец. *therapeia* ‘догляд, допомога, лікування’;

ГИПЕР-/гіпер – морфема складних слів, що мають значення: ‘надлишок, занадто багато чогось, перебільшення в чомусь’, наприклад, гіперінфляція, гіпертрофія від грец. *hyper* ‘над’

ГИПЕРАЛГЕЗІЯ/гіпералгізія утворене з: гіпер- і лексеми *algezia* від грец. *algos* ‘біль’;

ГИПЕРІНФЛЯЦІЯ/гіперінфляція утворене з: гіпер- і лат. лексеми *inflatio* ‘роздування’;

ГИПЕРМАРКЕТ/гіпермаркет, англ. *hypermarket* утворене з: гіпер- і англ. лексеми *market* ‘ринок’;

ГИПЕРПРОДУКЦІЯ/гіпервиробництво утворене з: гіпер- і лат. лексеми *prōductum* ‘вироблене, виробництво’;

ГИПЕРТРОФІЯ/гіпертрофія утворене з: гіпер- і грец. *trophe* ‘харчування’.

МАКРО-/макро-, англ. *macro* ‘довгий’ від грец. *makrós* ‘великий, довгий’ – морфема зі значенням ‘великий’, що додається до іменників, вказує на великий розмір або ступінь того, про що повідомляє друга частина слова, наприклад макроелемент

МАКРОБІОТИКА/макробіотика від грец. *makrobiotos* ‘який живе довго’ утворене з грец. *macro-* і *bios* ‘життя’;

МАКРОЦАСТЕЦКА/макромолекула утворене з: *macro-* і *cząsteczka*, зменш. від польського *część*, яке походить з прасл. *čęstъ*; в українській мові від лат. лексеми *mōlēcūla* ‘дрібка’, зменш. від лат. *mōlēs* ‘вага, маса’;

МАКРОЕКОНОМІЯ/макроекономіка утворене з: *macro-* і грец. лексеми *oikonoμία* ‘керування домашнім господарством’;

МАКРОЕЛЕМЕНТ/макроелемент утворене з *macro-* і лат. *elementum* ‘елемент; літера’;

МАКРОКЛИМАТ/макроклімат утворене з: *macro-* і грец. лексеми *κλίμα* ‘небосхил, небесна сфера; зона, сторона світу’;

МАКРОКОСМОС/макрокосмос утворене з: *macro-* і грец. лексеми *kósmos*;

МАКРОРЕГІОН/макрорегіон утворене з: *macro-* і лексеми *región* від лат. *regio* ‘область, округ, край’.

МЕГА-/мега – морфема складних слів, вказує на їх смисловий зв’язок з великими розмірами, високою інтенсивністю чого-небудь, наприклад мегафон, або ж, що означає одиниці виміру в мільйон разів більше основних, наприклад мегабайт, мегагерц від грец. *mégas* ‘більший’

МЕГАБАЙТ/мегабайт / байт утворене з: *mega-* і англ. *byte*;

МЕГАЛІТ/мегаліт утворене з: *mega-* і грец. *lithos* ‘камінь’;

МЕГАЛОМАНІЯ/мегаломанія, фр. *megalomanie* ‘манія величч’ утворене з *mega-* і грец. *μανία* ‘божевілля, шаленство, душевна хвороба’;

МЕГАМАРКЕТ/мегамаркет: утворене з: *mega-* і англ. *market* ‘ринок’;

МІКРО-/мікро – морфема зі значенням ‘дуже маленький’, додається до іменників, вказує на невеликий розмір або ступінь того, про що повідомляє друга частина слова, наприклад, мікро-масштаб (маленький масштаб), мікрокомп’ютер від грец. *mikrós* ‘маленький’

МІКРОБІОЛОГІЯ/мікробіологія утворене з: *mikro-*, грец. морфем *βιο-* і *-λογία*, пов’язаного з *λόγος* ‘слово, вчення’;

МІКРОБУС/мікроавтобус утворене з: *mikro-* і елемента *-bus*, виділеного з лат. *omnibus* ‘для всіх’, від *omnis* ‘весь’, походження якого неясне;

МІКРОЧАСТКА/мікрочастинка утворене з: *mikro-* і лексеми *częśćka*, зменш. від польського *część*, яке походить з прасл. *čęstь*; в українській мові *частина* є новотвором, що виник за допомогою додавання суфікса *-ин(a)* до того ж прасл. *čęstь*;

МІКРОЕЛЕМЕНТ/мікроелемент утворене з: *mikro-* і лат. *elementum* ‘елемент; літера’;

МІКРОФАЛЕ/мікрохвилі утворене з: *mikro-* і лексеми *fala*, запозичене з нім. *Welle* ‘хвиля, вал’; в українську мову потрапило через посередництво польської; споріднене з прасл. *valъ* ‘вал’;

МІКРОФІЛЬМ/мікрофільм утворене з: *mikro-* і англ. *film* ‘фільм, плівка, оболонка’;

МІКРОКЛИМАТ/мікроклімат утворене з: *mikro-* і грец. *κλίμα* ‘небосхил, небесна сфера, сторона світу’;

МІКРОКОМП’ЮТЕР/мікрокомп’ютер утворене з: *mikro-* і англ. лексеми *computer* від *compute* ‘обчислення’;

МІКРОМЕТР/мікрометр утворене з: *mikro-* і грец. *metron* ‘міра’;

МІКРОКОСМОС/мікрокосмос утворене з: *mikro-* і грец. лексеми *kósmos*;

МІКРОПРОЦЕСОР/мікропроцесор, англ. *microprocessor* утворене з: *mikro-* і англ. лексеми *process* ‘процес’;

МІКРОШКАЛА/мікрошкала утворене з: *mikro-* і лексеми *skala* запозиченої, очевидно, за німецьким посередництвом (нім. *Skala* ‘шкала’) з іт. *scala* ‘сходи, драбина’;

МІКРОСКОП/мікроскоп, лат. *microscopium* утворене від грец. *mikrós* ‘малий’ та *σκοπέο* ‘дивлюсь’.

МОНО-/моно – морфема складних слів зі значенням ‘одне’, що вказує на те, що те, про що говорить другий член, відноситься до однієї людини або предмета, наприклад, монохромний, монолог від грец. *mónos* ‘єдиний’

МОНОХРОМ/монохром – запозичення через посередництво західноєвропейських мов (нім. *Chrom*, фр. англ. *chrome* ‘хром’) від грец. *χρῶμα* ‘поверхня тіла, шкіра; фарба, колір’;

МОНОДРАМА/монодрама склад частинок: *mono-* і грец. *δραμα* ‘дія; сценічний твір’;

МОНОФОНІЯ/монофонія утворене з: *mono-* і елемента *phonia* від грец. *φωνή* ‘звук; голос’;

МОНОГАМІЯ/моногамія утворене з: *mono-* і грец. *gamos* ‘шлюб’;

МОНОГРАФІЯ/монографія утворене з: *mono-* і грец. *grapheó* ‘пишу’;

МОНОГРАМ/монограма утворене з: *mono-* і грец. *gramma* ‘запис’;

МОНОКУЛЬТУРА/монокультура утворене з: *mono-* і *kultura* (в первісному сенсі, пов’язана з землеробством), нім. *Kultur* походить від лат. *cultūra* ‘обробіток, догляд; землеробство; виховання, освіта, розвиток’;

МОНОЛІТ/моноліт від грец. *monólithos* утворене з: *mono-* і лексеми *lithos* ‘камінь’, неясного походження;

МОНОЛОГ/монолог, фр. *monologue* походить від грец. *μονόλογος* ‘який говорить сам’, утвореного з основ *mónos* ‘один’ і дієслова *λέγω* ‘говорю’ (*λόγος* ‘слово’);

МОНОМЕР/мономер утворене з: *mono-* і грец. лексеми *meros* ‘частина’;

МОНОПОЛІЯ/монополія від грец. *monopólion* утворене з: *monos* ‘єдиний’, *pólēō* ‘продавати’ +(-ion);

МОНОСКЛАД/моносклад утворене з: *mono-* і грец. лексеми *syllabē*, за посередництвом лат. лексеми *syllaba*; натомість в українській мові від прасл. *klasti (kladiti)* ‘класти’;

MONOTEIZM/монотеїзм, фр. *monothéisme* утворене з: моно- і грец. лексеми *theós* ‘бог’;

MONOTEMAT/монотема утворене з: моно- і грец. *θέμα* ‘одна суттєва тема’;

MONOTONIA/монотонія, фр. *monotonie* ‘одноманітність, відсутність різноманітності, змін, одноманітність повсякденного життя’ від грец. *mónotonos* ‘однозвучний’.

НЕО-/нео – морфема зі значенням ‘новий’, що додається до іменників і прикметників, що вказує на відродження, повторення того, про що йде мова в другій частині слова. Сучасні слова з префіксом нео- часто мають негативне емоційне забарвлення, несуть негативну оцінку того, що вони називають, наприклад, неонеменклатура, неоліберал від грец. *néos* ‘новий’

NEOFASZYZM/неофашизм утворене з: нео- і іт. *fascismo* пов’язаного з іт. *fascio* ‘пучок; політична група, організація’, яке зводиться до лат. *fascis* ‘пучок, в’язка хмизу’;

NEOFITA/неофіт ‘нещодавно охрещений, навернений’, лат. *neophytus* ‘новонавернений у християнство’ походить від грец. *νέοφυτος*, що складається з основ слів *νέος* ‘новий’ і *φύτος* ‘рослина; паросток; творіння’;

NEOGEN/неоген, нім. *Neogen* від грец. *neos* ‘новий’ і *genos* ‘походження, рід’;

NEOGOTYK/неоготика, нім. *Gotik*, фр. *gothique* ‘готичний’ (первісно з негативним відтінком значенням) походить через посередництво іт. *gotico* від лат. *gothicus* ‘готський, пов’язаний з готами’, утвореного від назви готів (лат. *Gothi*);

NEOKOLONIALIZM/неоколоніалізм утворене з: нео- і лат. лексеми *colonia* ‘поселення громадян якоїсь держави на чужих землях; земельна власність’;

NEOLIBERAŁ/неоліберал утворене з: нео- і лат. лексеми *liberālis* ‘стосовний до свободи; вільний’;

NEOLIT/неоліт утворене з: *néos*- і грец. *lithos* ‘камін’;

NEOLOGIZM/неологізм, фр. *néologisme* ‘неологізм, нове слово’, *néologique* ‘неологічний’ утворені з основ грец. *νέος* ‘новий’ і *λόγος* ‘слово, розповідь’;

NEON/неон, фр. *neon* від грец. *neos* ‘новий’, лат. *neon* назва, утворена 1898 р. В. Рамзаєм, який відкрив цей елемент;

NEONOMENKLATURA/неонеменклатура утворене з: нео- і лат. *nōmenclātūra* ‘перелік, список’, очевидно, на основі словосполучення *nōmen calāre* ‘оголошувати ім’я’;

PARA-/пара – морфема складних слів зі значенням ‘ніби’, що вказує на те, що вони означа-

ють щось подібне до того, що визначає другий член лексеми, але не те саме, наприклад парамілітарний від грец. пара ‘поруч, зовні’

PARADONTOZA/пародонтоз, лат. *paradentosis* утворене з: пара- і лат. *dens, dentis* ‘зуб’;

PARADOKS/парадокс, лат. *paradoxus*, фр. *paradoxe* від грец. *paradoksos* ‘несподіваний, дивний’ утворене з префікса пара- ‘поруч, біля; порівняно з’ та іменника *δόξα* ‘думка, погляд’;

PARADYGMAT/парадигма, лат. *paradigma* від грец. *paradeigma* ‘приклад, зразок’, утворене з: пара ‘поруч, біля’ і *δείκνυμι* ‘показую, виявляю, демонструю’;

PARAFA/парафа, фр. *paraphe* ‘розчерк’, лат. *paraphus* від грец. *paragraphe* ‘доданий поруч знак’;

PARALIZ/параліч, лат. *paralysis* ‘розслаблення, параліч’ походить від грец. *παράλυσις*;

PARAFINA/парафін, нім. *Paraffin* утворив у 1830 р. німецький хімік К. Райхенбах від лат. *parum affinis* ‘мало споріднений’, пов’язаного з грец. *παῦρος*;

PARAFRAZA/парафраза, лат. *paraphrasis* ‘обговорення, вираження іншими словами’ від грец. *paráphrasis* ‘парафраза, опис’, пов’язаного з *παραφράζω* ‘переказую зміст своїми словами, парафразую’, утвореним з: пара- ‘поруч’ і дієслова *φράζω* ‘вказую, показую; кажу’;

PARAGRAF/параграф, лат. *paragraphe* ‘параграф’ походить від грец. *paragraphe* ‘написаний поруч (знак)’, пов’язаного з дієсловом *παραγράφω* ‘приписую, вписую’, утвореним з пара- ‘поруч, біля’ і дієслова *γράφω* ‘пишу’;

PARAZYTOLOGIA/паразитологія, фр. *parasitologie* походить від лат. *parasitus* ‘співтрапезник; паразит’, джерелом якого є грец. *παράσιτος*, букв. ‘той, хто їсть поруч з кимось’, утворене з: *παρά-* ‘поруч’, іменника *σῖτος* ‘хліб, харчі’ й *λόγος* ‘слово, вчення’;

PARAMETR/параметр, нім. *Parámeter*, фр. *paramètre*, англ. *parameter* походять від грец. *parameteo* ‘вимірюю’ утворене з: пара- ‘поруч’ і дієслова *μετρέω* ‘міряю’, похідного від *μέτρον* ‘міра’;

PARAPSYCHOLOGIA/парапсихологія утворене, можливо, Меланхтоном з основ грец. *ψῆχῆ* ‘душа’ і *-λογία*, пов’язаного з *λόγος* ‘слово, вчення’.

PSEUDO-/псевдо – морфема зі значенням ‘нібито’, додається до іменників та прикметників, вказує на те, що явище чи особа, річ, риса визнаються помилковими, лише удає те, про що повідомляє друга частина слова, наприклад псевдобанк, псевдодемократія від грец. *pseudos* ‘брехня’

PSEUDOARTYSTYCZNY/псевдоартистичний утворене з: pseudo- і интернац. *artist* від лат. *artista*

‘освічений, магістр мистецтв’, утвореного від *ars* (*artis*) ‘мистецтво’;

PSEUDOBANK/псевдобанк утворене з: *pseudo-* та іт. *banca* (*banco*) ‘лава, стіл мініяйла, банк’, яке зводиться до герм. *bank* ‘лава’;

PSEUDODEMOKRACJA/псевдодемократія утворене з: *pseudo* псевдо- і грец. *dēmokratīā* ‘народне управління’, утвореного з основ іменника *δημος* ‘народ’ і дієслова *κράτειν* ‘правити, володіти; бути сильним’, пов’язаного з *κράτος* ‘сила, влада’;

PSEUDOINTELIGENCJA, PSEUDOINTELI-GENT/псевдоінтелігенція утворене з: *pseudo-* і лат. *intelligentia* ‘інтелект, розуміння’, яке походить від дієслова *intellego* ‘сприймаю, розумію’;

PSEUDOKLASYCYZM/псевдокласицизм утворене з: *pseudo-* і нім. *Klássik*, *Klássisch*, фр. *classique*, які зводяться до латинської моделі *classicus* ‘належний до першого класу, зразковий; військовий’;

PSEUDONIM/псевдонім, фр. *pseudonyme* від грец. *pseudónymos* ‘з вигаданим ім’ям’ утворене з основ слів *ψεῦδος* ‘обман, фальш’ та *ὄνομα* ‘ім’я’.

Існують у польській мові, але не функціонують в українській, хоча їх сенс зрозумілий:

ANTYKONCEPCJA утворене з: *anty-* і лат. *conceptus* ‘думка, уявлення’ є похідним від *concipio* ‘збираю, приймаю; задумую’;

AUTOANALIZA утворене з: *I*auto- і фр. *Analyse*, яке походить від лат. *analysis*, запозиченого, своєю чергою, з грецької мови, в якій *análysis* ‘розклад, розкладання, розчленування, аналіз’ є похідним від дієслова *ἀναλύω* ‘відв’язую, розв’язую, досліджую, аналізую’;

AUTOCASCO утворене з: *II* auto- і лексеми *casco* ‘страхування’ (з іт. або ісп. *casco* ‘оболонка; шолом’);

AUTOREKLAMA утворене з: *II* auto- і фр. *réclame*, яке походить від лат. *reclāmāre* ‘голосно заперечувати, викрикувати невдоволення, протестувати’; BIOLIFTING, ang. *biolifting* утворене з: *bio-* і лексеми *lifting* ‘підіймання’;

BIOPROGNOZA утворене з: *bio-* і фр. *prognose* ‘прогноз’ походить від грец. *πρόγνωσις* ‘передбачення, пророцтво’, пов’язаного з дієсловом *προγυνώσκω* ‘передбачаю, знаю заздалегідь’, утвореним за допомогою префікса *προ-* ‘перед; раніше’, спорідненого з прасл. *рго-* від *γυνώσکو* ‘пізнаю, довідуся, знайомлюся’.

З морфемою ARCHI-/архі- від грец. *arche* ‘початок’ (морфема складних лексем зі значенням: ‘головний’, зазвичай додається до іменників, наприклад, архієпархія) словник подає

лише одну лексему, у яких *archi* є невіддільною частиною:

ARCHITEKT/архітектор, лат. *architectura* від грец. *architéktōn* ‘будівник’.

У польській мові зустрічається ще морфема ARCY-, яке походить від латинського *arci*, своєю чергою запозиченого від того ж від грец. *arche* ‘початок’ – морфема з двома значеннями: 1. ‘надзвичайно, дуже’ – підсилює значення того, про що говорить основна частина; у цій функції вона з’єднується з іменниками, прикметниками й прислівниками; 2. ‘стоїть вище в якійсь ієрархії’. У цій функції вона поєднується з іменниками.

ARCYBISKUP/архієпископ утворене з: *arcy-* і чес. лексеми *biskup* від лат. *episcopus*; натомість в українську мову потрапило ймовірно від грец. *ἐπίσκοπος* ‘наглядач, хоронитель’;

ARCYDZIEŁO/шедевр утворене з: *arcy-* і лексеми *dzieło* ‘особливо видатний твір мистецтва’ від прасл. *dělo* ‘діяти, працювати, результат роботи’, якому в українській мові відповідає запозичення з фр. мови *chef-d’œuvre* (букв.) ‘вершина роботи, діла, зразковий твір’;

ARCYKSIĄŻĘ/ерцгерцог утворене з: *arcy-* і лексеми *książe* від прасл. *кънѣзь/кънѣзь*, титул, який на українську мову перекладається як герцог (від нім. *Erzherzog*), але звісно є також і князь, принц; раніше існували форми архігерцог /архікнязь;

ARCYMISTRZ/гросмейстер утворене з: *arcy-* і лексеми *mistrz* ‘майстер’ за посередництвом чес. *mistr* ‘знавець, вчений, учитель’ від лат. *magister* ‘начальник, наглядач’; в українській мові від нім. *Gróssmeister* утвореного з прикметника *gross* ‘великий’ та іменника *Meister* ‘майстер, фахівець’. Як бачимо, у чотирьох лексемах їх польський варіант відрізняється від українського, що пов’язано з їх запозиченням з різних мов.

Як ми вже зазначали, у словнику, що містить 16 000 статей, було зафіксовано 150 спільних для польської та української мов композитів грецького походження, що становить приблизно 0,9% загального словникового запасу, але, звісно, цим переліком усі наявні композити не вичерпуються, адже джерело подає лише певну їх частину. Найчисельнішу групу серед морфем, які є другою частиною композитів, представляють грецькі (75), латинські (39), з європейських мов (29) (серед яких англійські – 13, французькі – 7, італійські – 7, німецькі – 2) та праслов’янські (6) морфем. Етимологія чотирьох композитів пов’язана з походженням з різних мов і демонструє трансформацію. Так, словосполучення *automatyczna sekretarka*/автовідповідач у польську мову при-

йшло з латинської, натомість друга морфема в українському композиті має праслов'янське джерело; *biopierwiastek*/біоелемент – у польській з праслов'янської, в українській з латинської, *makrocząsteczka*/макромолекула – у польській з праслов'янської, в українській з латинської, *monosylaba*/моносклад – у польську потрапило з грецької, в українську з праслов'янської мови. Цікаво, що морфема *astro-* у композитах, крім однієї латинської, пов'язані лише з грецькими морфемами.

Серед наведених вище лексем, запозичених з грецької мови, є такі, друга морфема котрих у польській та українській мовах не існує окремо. Наприклад: *aerazol*, *antypod*, *astronautyka*, *astronomia*, *autokracja*, *autorytet*, *autonomia*, *autopsja*, *autostrada*, *biocenoza*, *bionika*, *biopsja*, *monofonia*, *monogamia*, *monografia*, *monogram*, *monolog*, *monopol*, *monoteizm*, *monotonia*, *neofita*, *neolit*, *paradontoza*, *paradoks*, *paradygmat*, *pseudonim*.

Серед досліджуваних слів зустрічаємо і такі, які складаються більше ніж з двох морфем: *autobiografia*, *automobilklub*, *bioenergoterapia*, *biometeorologia*, *biotechnologia*, *mikrobiologia*, *neonomenklatura*, *parazytologia*, *parapsychologia*, *pseudodemokracja*.

Висновки. Вплив грецької мови на інші мови величезний. Важко переоцінити її значення на світову культуру, театр, літературу, філософію, політику, мистецтво тощо. Запозичення з грецької мови відображають етнічні, соціальні та культурні зв'язки з цією країною. Грецизми увійшли в слов'янські мови так давно, що перестали здаватися іноземними.

Загальна кількість композитів, виявлених у словнику, складає 150, що становить 9,3% словникового запасу. Найбільше за кількістю композитів з першою морфемою *anty-* (27), *auto-* (23), *bio-* (22), *mikro-* (13), *mono-* (13), *makro-* (6), *asrto-* (6), *aero-* (5), *para-* (11), *neo-* (10), *pseudo-* (6), *hiper-* (5), *mega-* (4). Серед морфем, які є другою частиною композитів, переважна більшість грецьких.

6 композитів з грецькими морфемами немає в українській мові (*antykoncepcja*, *autoanaliza*, *autocasco*, *autoreklama*, *biolifting*, *bioprognoz*),

4 композити зі спільним семантичним значенням демонструють фонетичну відмінність (*arcybiskup*/архієпископ, *arcydzielo*/шедевр, *arcyksiążę*/ерцгерцог, *arcymistrz*/гросмейстер). Цікаво, що така відмінність характерна лише для морфема *arcy-*, яка походить від латинського *arci*, запозиченого від грец. *arche* 'початок'. На морфологічному рівні серед запозичених композитів зустрічається трансформація, коли морфема повністю замінюється рідним елементом (наприклад *antycząstka*, *biopierwiastek*, *biopraqd*, *makrocząsteczka*). Деякі грецькі морфема демонструють відмінність графічного та фонетичного характеру: *anty-* (анти-/anti-), *auto-* (авто-/autó-), *hiper-* (гіпер-/hyper-), *pseudo-* (псевдо/pseudo-).

Завдяки грецькій мові у слов'янські мови потрапило багато термінів та інтернаціоналізмів. В аналізованих мовах є значна група спільної лексики з джерелом у грецькій мові. Деякі грецькі слова потрапили в українську мову через інші мови (наприклад, через латинську, французьку, німецьку мови), що може стати предметом майбутніх розвідок. Запозичена лексика піддалась модифікаціям лише у незначній частині, переважно композити були запозичені в оригінальній фонетичній формі і відповідні семантично.

Запозичення є чудовим матеріалом для розвитку комунікативної компетенції під час вивчення польської мови як іноземної. Існування спільних грецизмів у польській та українській мовах настановує на доцільність використання явища позитивного трансферу в іншомовній інтерференції, полегшує розуміння іноземної мови, пришвидшує засвоєння нової лексики, дозволяє відчувати себе більш впевнено серед нового лексичного матеріалу, посилює відчуття успіху, мотивує до подальшого навчання тощо. Усвідомлення існування слів, відомих студентам безпосередньо з рідної мови, можливість їх застосування у мовній практиці, заохочує до подальшого опанування польської мови. З цієї причини при вивченні польської мови здається доречним використання грецьких та інших іншомовних запозичень, спільних як для української, так і для польської мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Markowski A., Pawelec R. Wielki słownik wyrazów obcych i trudnych. (Red. hasel Kornaszewska A. et al). Warszawa: Wilga, 2003. 780 s.
2. Етимологічний словник української мови : у 7 т. / під ред. О.С. Мельничука та ін. Київ : Наукова думка, 1982.
3. Загнітко А. П. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни: у 4 т. Донецьк : ДонНУ, 2012. Т. 2. 350 с.

REFERENCES

1. Markowski A., Pawelec R. Wielki słownik wyrazów obcych i trudnych. [A large dictionary of foreign and difficult words] (Red. hasel Kornaszewska A. et al). Warszawa: Wilga, 2003. 780 s. [in Polish]
2. Etymolohichnyi slovnyk ukrainskoi movy : u 7 t. [Etymological dictionary of the Ukrainian language] / pid red. O.S. Melnychuka ta in. Kyiv : Naukova dumka, 1982. [in Ukrainian].
3. Zahnitko A. P. (2012) Slovnyk suchasnoi linhvistyky: poniattia i terminy: u 4 t. [Dictionary of modern linguistics: concepts and terms]. Donetsk : DonNU. T. 2. 350 s. [in Ukrainian].